

DES årskonference 2015

RCT-studie på det sociale område – udfordringer og lærestykker

Chefkonsulent Mett Marri Lægsgaard
Konsulent Karen Nørskov

Program

- Evaluering i sammenhæng
- Præsentation af projektet
- Udfordringer og lærestykker
- Kommentarer, spørgsmål, erfaringer

Milliarder bliver brugt i blinde

Under 10 pct. af de samlede milliardudgifter til socialområdet bliver brugt på evidensbaserede metoder, som man med sikkerhed ved virker. En række eksperter opfordrer til et opgør med den vanetænkning, der præger den nuværende hjælp til sårbare børn, sindslidende, misbrugere og andre udsatte grupper. Fremover skal de sociale indsatser i langt højere grad basere sig på viden om, hvad der virker, så de mange penge bliver brugt på de metoder med størst nytteværdi.

VELFÆRD

Danmark bruger hvert år over 40 milliarder kr. på at hjælpe udsatte børn, handicappede og voksne med sociale problemer. Men vi ved himmelråbende lidt om effekten af de talrige indsatser, der bliver sat i værk.

Ofte famler sagbødnere og politikere i blinde, når de efter bedste evne forsøger at hjælpe sårbare børn, familier med misbrug, hjemløse, sindslidende og andre udsatte grupper med at få bugt med deres problemer.

Socialstyrelsen anslår, at under 10 pct. af de mange milliarder kroner på socialområdet bliver brugt på evidensbaserede metoder. Danmark ville kunne spare milliarder af kroner, hvis man blev bedre til at udnytte den viden, der trods alt findes om effektfulde og succesrige sociale indsatser, mener forskere. Men kun få kommuner arbejder systematisk med evidensbaserede metoder.

Korsetskeven er spild af omfattende økonomiske ressourcer og mangel på hjælp til anbragte børn, ordblinde, misbrugere og andre udsatte grupper, som har aller mest behov for den.

Få af landets mest fremtrædende eksperter og forskere, som Mandag Morgen har talt med, opfordrer nu til et gen-



“Det er næsten ikke til at bære, at der stadig går ordblinde børn gennem et helvede af en skolegang i 10 år, fordi vi ikke kan finde ud af at opkvalificere lærerne til at bruge den.

Aja Casenka
Direktør, SFI - Det Nationale
Forskningscenter for Velfærd

nemgribende opgør med vanetænkning, mædefornærmelse og kvæderation. Fremover skal de sociale indsatser i langt højere grad basere sig på viden om, hvad der virker, så de mange milliarder kroner bliver brugt på de metoder med størst nytteværdi. Direktør Aja Casenka fra SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd siger:

“Vi bruger mange penge på sociale indsatser, som vi ikke ved er sikre på virker. Der er et stort behov for at vide mere om, hvad der virker. Der er også ting, som vi ved virker, men som vi alligevel ikke sætter i værk. Det er næsten endnu værre. Hvis bare vi implementerede og brugte den viden, vi allerede har, kunne vi spare milliarder af kroner på forebyggelse af problemer og sikre langt mere effektive arbejdsgange,” siger Aja Casenka og fremhæver to eksempler på viden, der ikke bliver brugt optimalt i dag:

“Vi ved, at kontinuitet i anbringelse af børn og unge er vanvittigt vigtigt. Alligevel er der alt for mange børn, som må skifte opfølgning eller plejefamilie. Det er rigtig skidt for børnene. Vi ved også præcis, hvad der skal til for at hjælpe ordblinde børn. Der er bl.a. udviklet en it-rygsæk, som findes i skolerne. Men lærerne kan ikke finde ud af at bruge den. Det er næsten ikke til at bære, at der stadig går ordblinde børn gennem et helvede

Flere kommuner arbejder med evidens

Disse evidensbaserede metoder er under planlægning (den finansiering er afsat), afprøvet eller udbredelse i rest af Socialstyrelsen

69 Kommuner anvender én eller flere evidensbaserede metoder på børne- og ungdomsområdet

32 Kommuner anvender én eller flere evidensbaserede metoder på voksenområdet



- **FART PÅ SPROGET**
- **FREMIDTIDENS DAGTILBUD**
- **MULTISYSTEMISK TILGANG (MST)**
- **MST-SA**
- **DE UDBRUGS ÅR (DUA)**
- **Divisionsmodellen, Basic I og II, Baby, Toddler, Teacher Programme**
- **PARENT MANAGEMENT TRAINING - ORICON (PMTO)**

- **KEEPING PARENTS AND KIN PARENTS TRAINED AND SUPPORTED (KEEP)**
- **MULTIDIMENSIONAL TREATMENT FOR PARENTS (MTPC)**
- **MULTIPUNCT**
- **POSITIV ADFERD I LÆRING OG SAMSPIL (PALS)**
- **FUNKTIONEL FAMILIETILGANG (FFT)**

- **HANDICAP**
- **Aktivitet, kraft og livskvalitet, Young/Brainham programme, Reasoning and Rehabilitation, 2nd generation/ADHD**
- **SINDSLIDENDE**
- **Assertive Community Treatment (ACT), Critical Time Intervention (CTI), Åben Dialog, Social Færdigheds træning, Feedback Informed Treatment, Low Arousal**

- **HJEMLØSE**
- **Critical Time Intervention (CTI), Assertive Community Treatment (ACT), Individual Case Management (ICM)**
- **MISBRUG**
- **Cognitive Behavioral Therapy - Motivational Interviewing, Voucher Based Reinforcement (VBR)**
- **PROSTITUTION**
- **Critical Time Intervention (CTI)**



FIGUR 1 - Kun hver 3. kommune arbejder med evidensbaserede metoder på voksenområdet. Kilde - Socialstyrelsen

af en skolegang i 10 år, fordi vi ikke kan finde ud af at opkvalificere lærerne til at bruge den,” siger Aja Casenka.

På kommuner viser vej

Danmark betaler hvert år en astronomisk høj pris for, at næsten hvert 10. barn kommer til at leve et liv på kanten af samfundet på grund af f.eks. psykiske lidelser, anbringelse uden for hjemmet eller misbrugsproblemer.

Regningen løber op i 72 milliarder kroner for hver eneste ungdomsår, der fødes i Danmark. Det viser en ana-

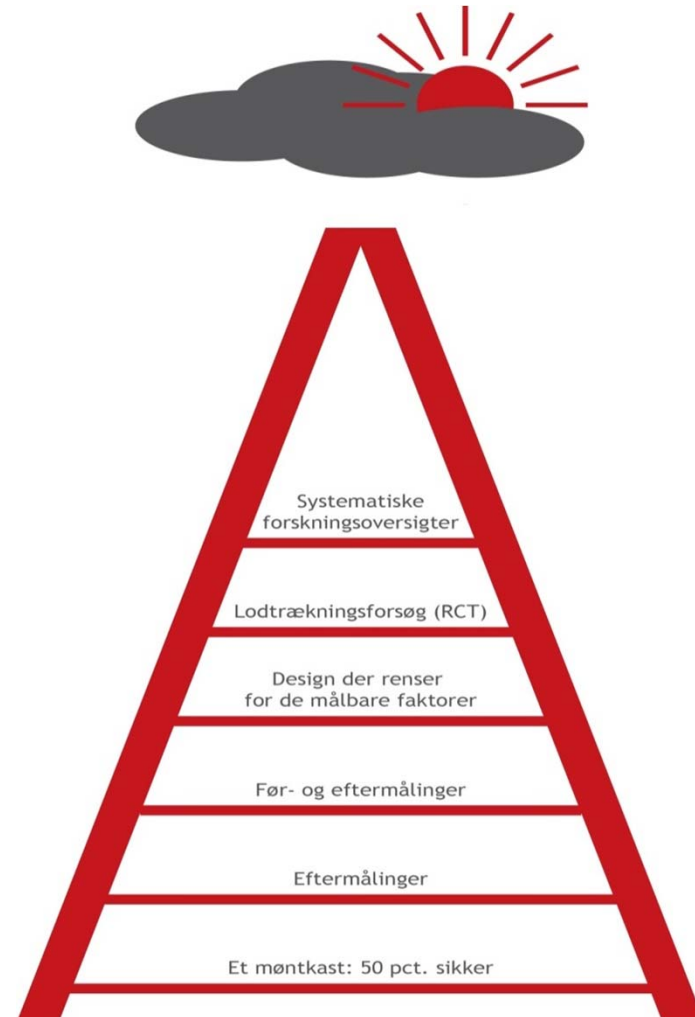
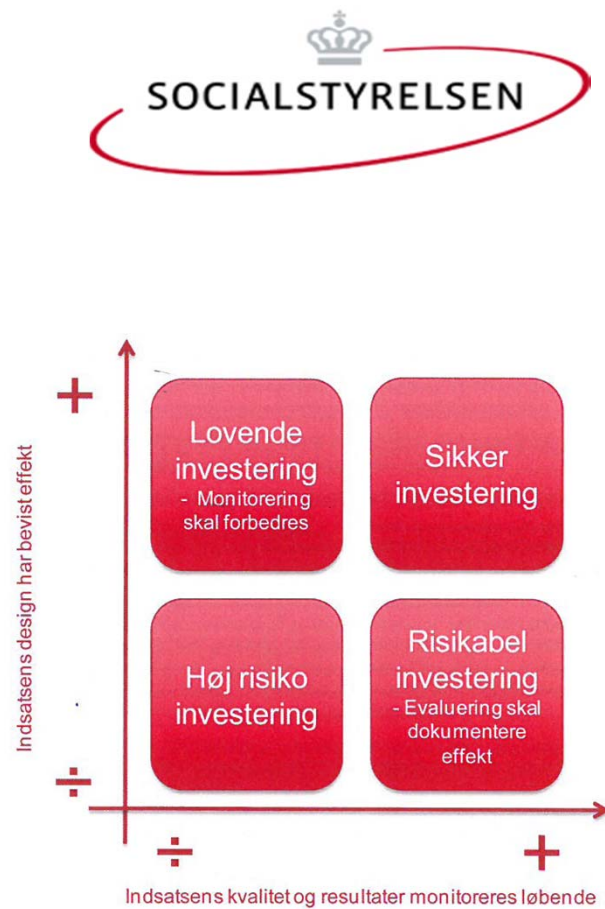
lyse, som Centre for Economic and Business Research ved CBS har udført for pensionskoncernen Skandia. Til sammenligning bruger de danske kommuner “kun” 41 milliarder kroner på folkeskolerne. Det skyldes blandt andet, at de enorme økonomiske potentiale, Danmark kan høste ved at sætte endnu mere på forebyggelse, opvækningsarbejde og på sociale indsatser med dokumenteret effekt.

De tre jydske kommuner Herning, Holstebro og Ikast-Brande er foregangs-

socialpolitik kan skrues sammen. De arbejder alle systematisk med metoder, der har dokumenteret effekt på børne- og ungdomsområdet. De sætter ind tidligere, og de ender med at anbringe færre på institution. Resultaterne taler for sig selv.

Hvor andre kommuner sender udsatte børn på institution, sender f.eks. Herning dem i skole, så tre gange flere af dem nu får en ungdomsuddannelse. Det kan også mærkes på bundlinjen. En anbringelse på en institution koster op imod en million kroner om året. Men når Herning arbejder med børn og unge ud fra de metoder, >

Det sociale område og evidensdebatten



Skærpede krav



Præsentation af projektet

19M-puljen: Kvalitet i den kommunale indsats overfor borgere med svære psykiske lidelser med fokus på afprøvning af rehabiliterende og recovery-understøttende evidensbaserede metoder
Effektevaluering af Social Færdighedstræning (SFT)

19M puljen

- 9 kommuner afprøver Social Færdighedstræning i gruppe
- 5 kommuner afprøver Åben Dialog
- Projektperiode: 2013-2016
- CFK evaluerer: 3.5 mio.

Metode

Resultater

Effektevaluering

Social
Færdighedstræning

RCT – Sammenligning interventions-
kontrolgruppe

Før-eftermåling i interventionsgruppen
krydset med baggrunds- og
kontekstvariable

Hvilken effekt har SFT på målgruppen?

Er effekten afhængig af udvalgte variable?

Åben Dialog

Contribution Analysis - Før-eftermåling
- Casestudier
- Audit

Hvilken udvikling gennemgår borgerne?
Sandsynliggørelse af, at ÅD er årsag til udviklingen

Implementerings- evaluering

Fidelitetsmåling

Er metoderne implementeret som foreskrevet?

Monitorering og analyse af
kontekstforhold

Hvilke kontekstfaktorer understøtter/udgør
barrierer for implementeringen?

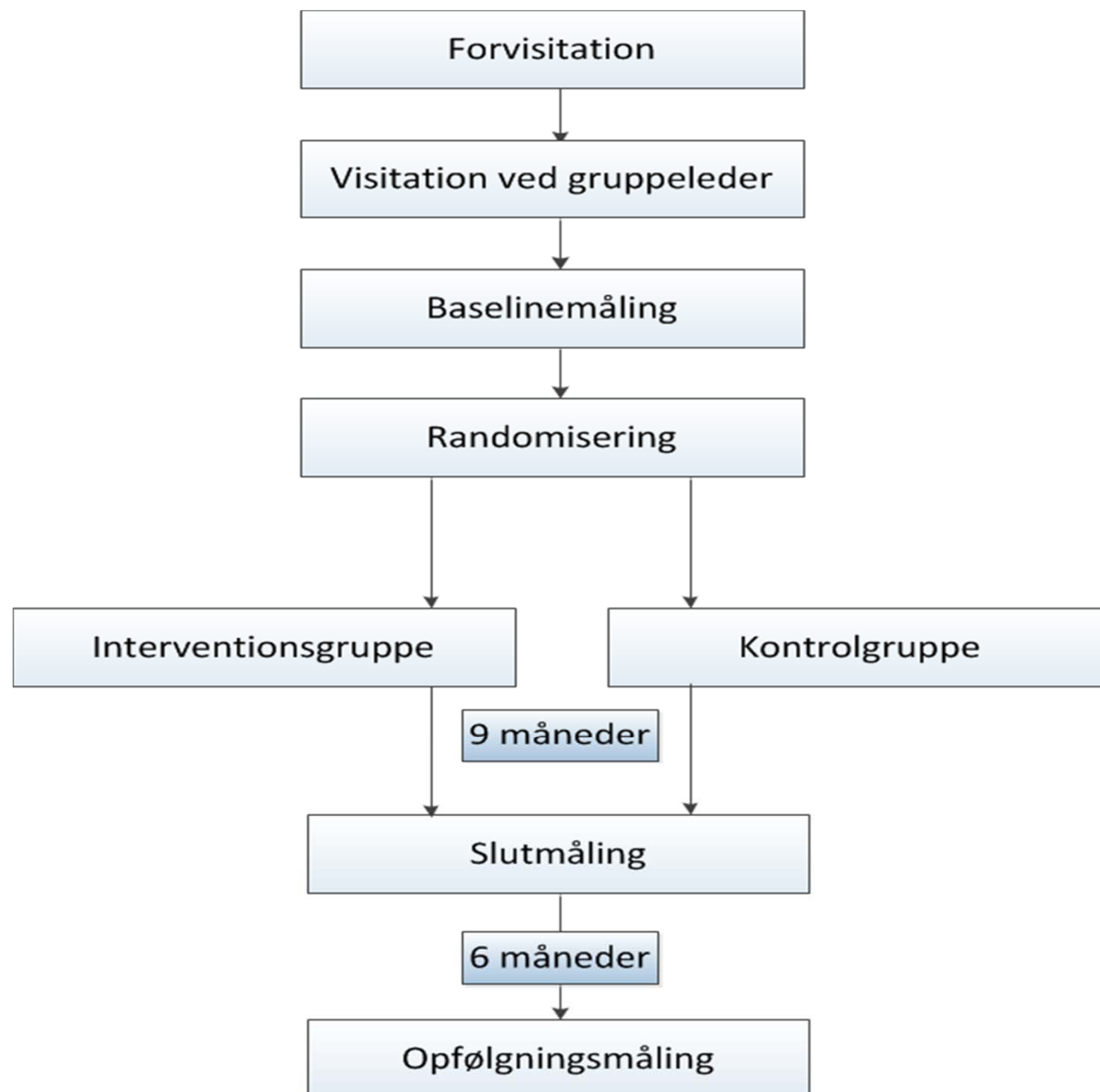
Økonomisk analyse

Omkostningsanalyse

Hvad koster implementering og indsats?

Cost-effectiveness analyse

Hvad koster effekten?

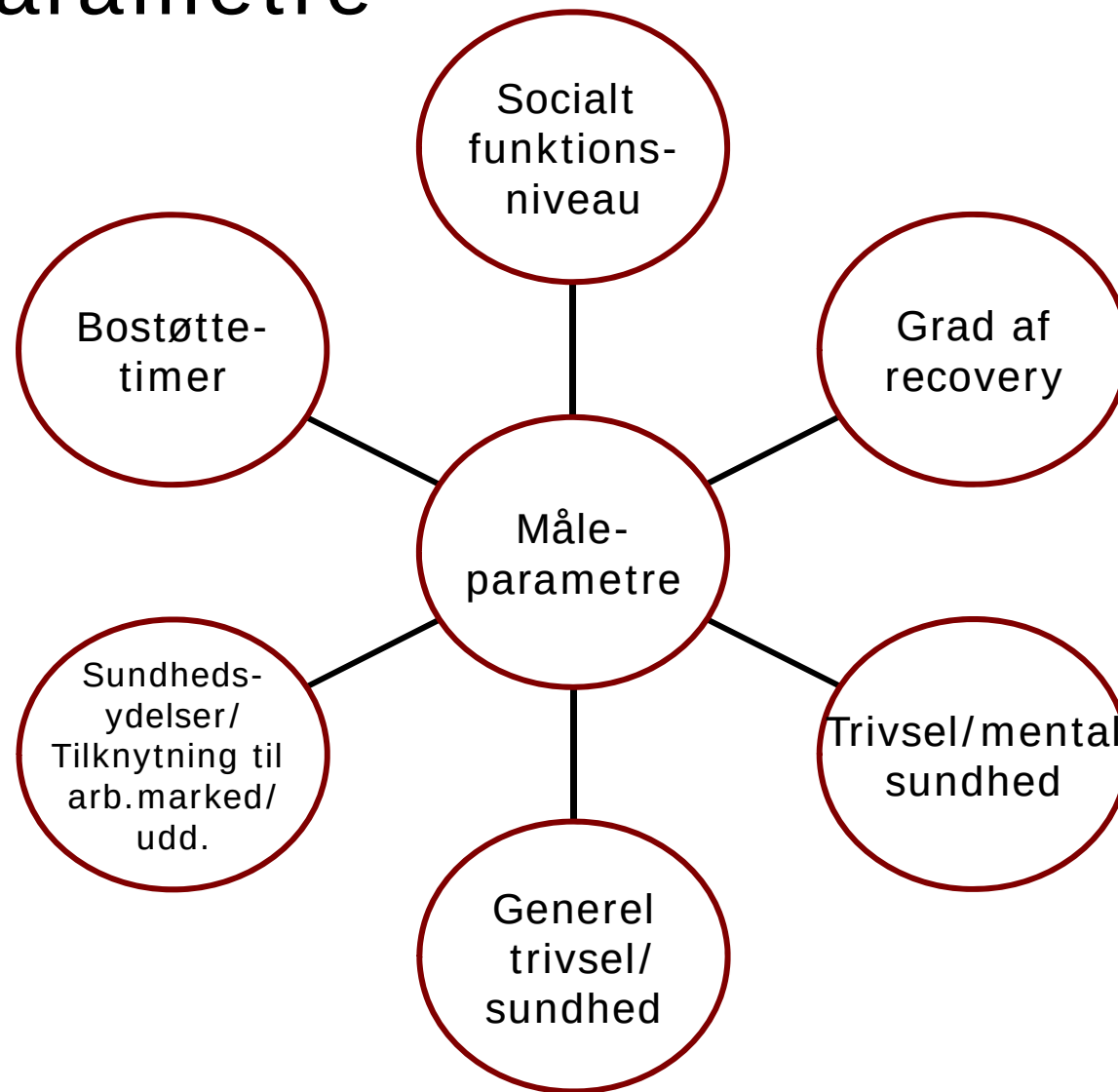


Social Færdighedstræning (SFT)

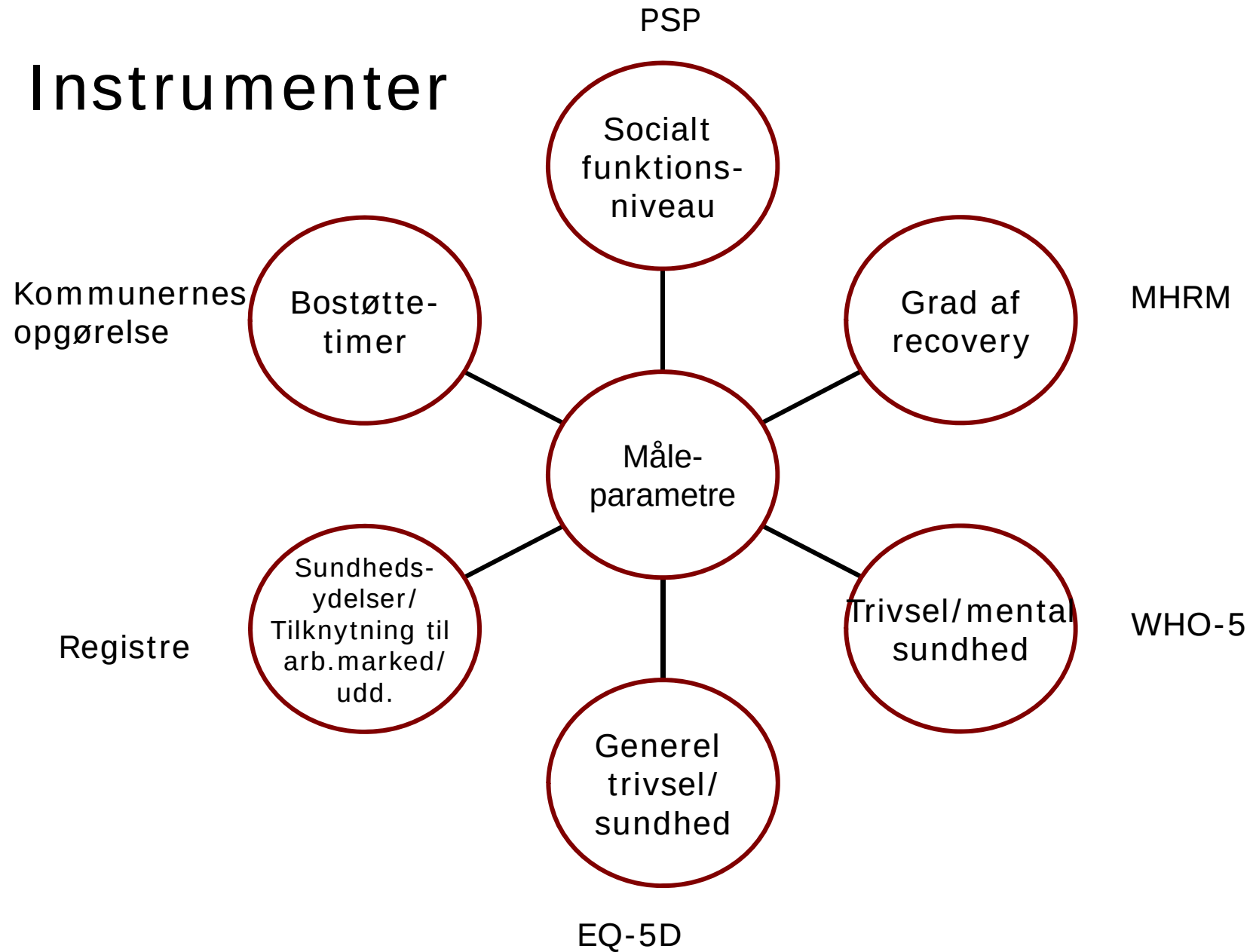
- En socialpædagogisk metode til udvikling og fastholdelse af sociale færdigheder.
- Gruppeforløb med fokus på
 - Medicin
 - Symptommestring
 - Samtalefærdigheder
 - Konfliktløsning



Måleparametre



Instrumenter



Udfordringer og lærestykker

Rekruttering
Dataindsamling
Overordnede temaer

Rekruttering er dobbelt op



Målgrupper forsvinder



Inklusionskriterier spænder ben



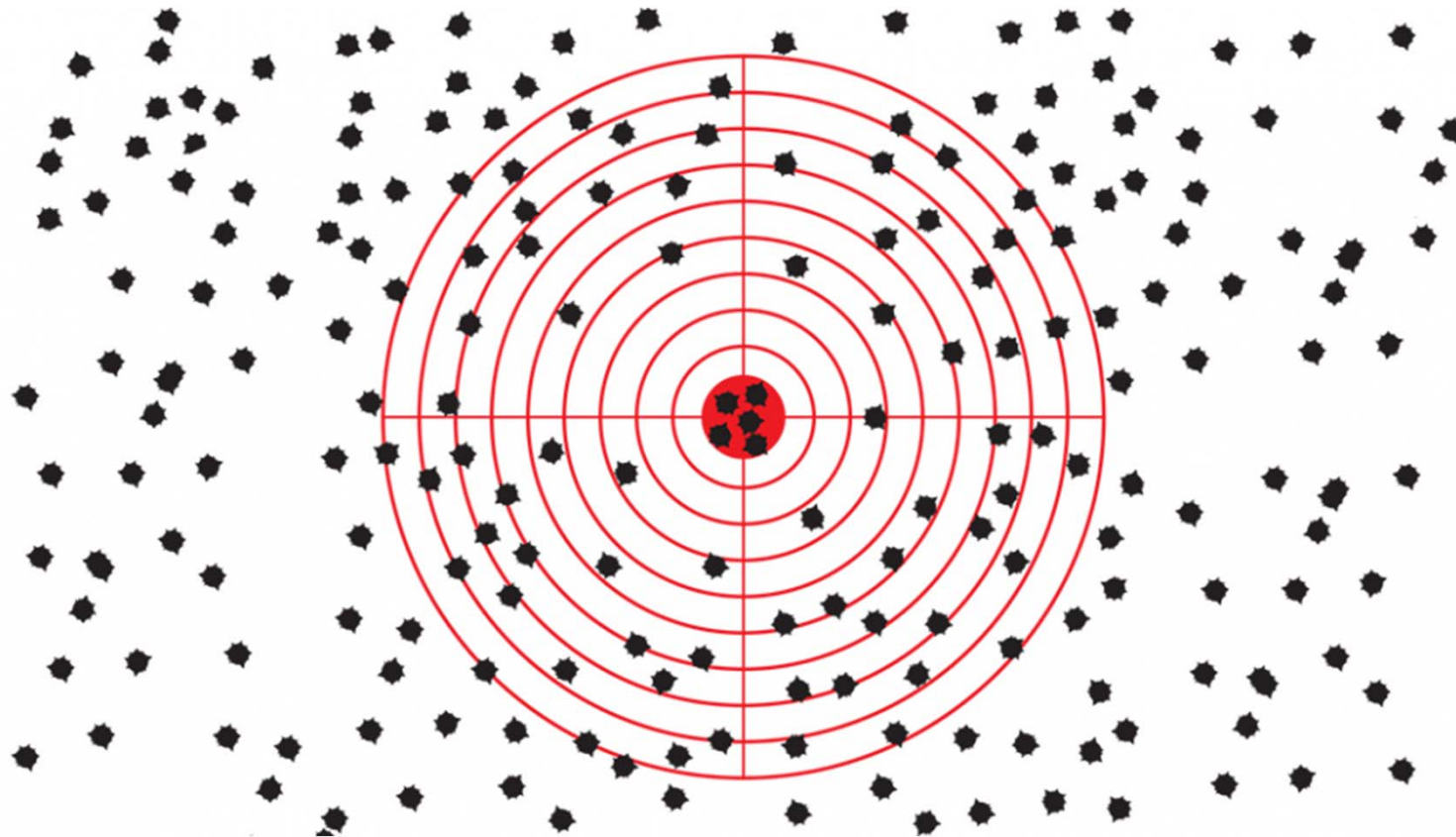
Motivationsarbejde koster



Randomisering vækker følelser



Effektmål:
for langt fra interventionen?



Målgruppen:
hvad kan man udsætte borgerne for?



Borgeren:
Fokus på styrker eller svagheder?



Blinding:
Kan det overhovedet lade sig gøre?



Overordnede temaer

- Manglende dokumentationspraksis
- Projektificering
- Metodeafprøvning vs metodeudvikling
- (Fag)kultur og menneskesyn



Hej Mett Marri

Inden vi startede med SFT forløbet har jeg selv læst tilgængeligt materiale og har her på et tidligt tidspunkt fået indblik i, hvad SFT handler om. I år har alting handlet om alt muligt andet end selve indholdet, undtagen på vores undervisnings forløb samt supervision med Allan. Det har handlet om at lave foldere, temadage, visitation og PSP målinger samt i vældig grad om rekruttering af borgere samt indsamle de nødvendige oplysninger om diagnoser, VUM udredninger, støttetimer osv. Hertil skal lægges motivations arb. i forhold til kollegaer samt ikke mindst de borgere, som det jo drejer sig om. Bare det at få folk til at møde op har været en stor udfordring og har krævet mange kræfter. Der har været mange andre ting, men "summa sumarum", så har det ikke været muligt med særlig meget fokus på det, som det hele handler om, nemlig selve SFT delen. Dette har været til min store ærgrelse, idet dette har min største interesse, og efter min mening vil det manglende fokus let kunne påvirke det outcome som projektet får. I vores kommune har der manglet opbakning fra forvaltningsdelen, og mange opgaver er havnet i yderste led af "fødekæden". Vi har netop ikke oplevet den aflastning, som kunne have resulteret i mulighed for fokus på den centrale del af opgaven, nemlig selve indholdet af SFT træningen. Det kommer også til fremover at være meget forvirrende, når vi kører grupper med alt hvad dertil høre, og så samtidig skal have vores fokus på alt det ovenstående. Måske er jeg en smule autistisk/mand, men jeg har svært ved de mangeartede fokus på samme tid. De øvrige dage i ugen er jeg hjemmevejleder, hvor fokus i forvejen også er rettet mange steder hen. Mit ønske må være, at jeg som gruppetræner får bedre mulighed for at holde mit fokus på selve SFT træningen samt selvfølgelig visitation og baseline målinger. Alt hvad der ligger før selv visitationssamtalen ville jeg ønske, at andre kunne påtage sig – rekruttering, VUM incl. bogstaver, diagnoser, beregning af bostøttetimer osv. således at borgeren samt træneren til visitationssamtalen vidste, at nu er det muligt at deltage, hvis visitationssamtalen viser, at dette er en god ide. Pt. Inviterer vi folk indenfor, som efterfølgende oplever at blive afvist fordi diagnose eller andet alligevel ikke var passende. Dette er efter min mening ikke rimeligt at udsætte borgeren for, og i øvrigt spild af ressourcer. Til sidst vil jeg sige, at den meget forceret proces er stærkt medvirkende til vores problemer med at skaffe nok borgere til projektet. Her i det udkørende team arbejder vi til dagligt med en relations opbyggende trappe, som går i 5 trin. De er som følger – 1. kontakt, 2. tillid, 3. motivation, 4. erkendelse, 5. handling. Vores erfaring er, at hvis disse step ikke følges, så tabes borgeren undervejs. Jeg mener, at nogle borgere er blevet tabt på denne konto, fordi det ikke har været muligt med relationsopbygningen, og at der for tidligt bliver skredet til handling.

Bostøttetimer er opgivet som ATA-tid

MVH.

Per

Status

- 27 SFT-grupper
- 340 indskrevne borgere
- 167 slutmålinger



Kommentarer, spørgsmål, erfaringer,
løsninger?

Kontaktoplysninger

- Mett Marri Lægsgaard
mettmarri.laegsgaard@stab.rm.dk
- Karen Nørskov Jensen
karen.jensen@stab.rm.dk